

FORBRUGERRÅDET

Til økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen
Til Erhvervsudvalget
Til erhvervsordførerne
Til forbrugerordførerne

25. februar 2009

Dok. 75163/thh/ps

Forslag til lov om betalingstjenester

Torsdag den 26. februar er der 1. behandling af forslag til lov om betalingstjenester. Det var ikke muligt for Forbrugerrådet at udarbejde et høringssvar inden høringsfristens udløb. Derfor fremsender Forbrugerrådet hermed sine bemærkninger til lovforslaget og håber, at de vil indgå i Folketingets behandling af lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 3, stk. 2.

Forbrugerrådet bifalder, at en række væsentlige bestemmelser i lovforslaget finder anvendelse, når betalingsmodtagerens udbyder er etableret i et tredjeland (fx USA). På denne måde beskyttes betaler også ved brug af betalingskort i tredjelande eller ved pengeoverførsler til tredjelande. For at sikre et gennemskueligt beskyttelsesniveau foreslår Forbrugerrådet dog, at det i § 3, stk. 2, præciseres, at også de relevante bestemmelser i §§ 55, 57, 67 og 68 finder anvendelse, når betalingsmodtagers udbyder er etableret i et tredjeland.

§ 42

Hensigten med § 42 (direktivets artikel 32) er at sikre, at udbydere ikke må kræve betaling for oplysninger, som skal leveres efter bestemmelserne i lovforslagets kapitel 5. Af stk. 2 fremgår det, at, hvis en udbyder efter anmodning fra en bruger leverer supplerende oplysninger, hyppigere oplysninger eller tilbyder overførsel af disse oplysninger ved hjælp af andre kommunikationsmidler end fastlagt i rammeaftalen, kan der opkræves et gebyr.

Imidlertid har ikke alle betalere adgang til alle kommunikationsmidler. Det betyder, at betalere, som kun har adgang til papirbaseret post, vil kunne afkræves betaling for ovennævnte oplysninger, hvis det er fastlagt i rammeaftalen, at oplysninger eksempelvis leveres pr. e-post. Af direktivets artikel 47, stk. 3, fremgår det dog, at medlemsstaterne kan kræve, at udbydere skal meddele oplysninger på papir én gang om måneden vederlagsfrit. På den baggrund foreslår Forbrugerrådet, at § 42,

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

stk. 2, suppleres med en bestemmelse, der sikrer, at betaler altid ved indgåelse af en rammeaftale kan vælge at få disse oplysninger vederlagsfrit på papir.

§ 43, stk. 3, og § 47, stk. 3.

Forbrugerrådet finder, at direktivteksten er mere præcis end forslaget til § 43, stk. 3, og § 47, stk. 3, og har derfor følgende ændringsforslag til en formulering, der ligger nærmere direktivteksten:

”Hvis aftalen på brugerens foranledning er indgået ved brug af fjernkommunikation, og dette ikke giver udbyderen mulighed for at overholde bestemmelserne i stk. 1, skal oplysningerne gives til brugeren straks efter, at betalingstransaktionen er gennemført.”

Hensigten med ændringsforslaget er at tydeliggøre, at brug af fjernkommunikation ikke i sig selv hindrer udbyderen i at overholde bestemmelserne i stk. 1.

§ 48, nr. 2, litra a.

Forbrugerrådet er yderst tilfreds med, at rammeaftalen skal indeholde en beskrivelse af de vigtigste karakteristika ved de pågældende betalingstjenester (jf. § 48, nr. 2, litra a), og at ændringer i rammeaftalens betingelser skal varsles direkte til betaler senest to måneder før, ændringerne træder i kraft (jf. § 50).

Bestemmelserne vil løse problemerne med eksempelvis rejseforsikringer tilknyttet anvendelse af betalingskort, hvor betingelserne for dækningen er blevet ændret, uden at betaler er blevet opmærksom på dette. For at undgå uklarhed anbefaler Forbrugerrådet, at det i bemærkningerne til § 48, nr. 2, litra a, anføres, at forsikringsordninger tilknyttet betalingsinstrumenter er at betragte som væsentlige karakteristika, der skal beskrives i rammeaftalen.

Derudover løser bestemmelserne problemet med manglende kendskab til retten til at få stoppet eller tilbageført en betaling i forbindelse med fjernsalg. Meget få forbrugere er i dag bekendt med principperne i pkt. 5 i Forbrugerombudsmandens ”Retningslinjer vedrørende fjernsalg m.v. i betalingssystemer med betalingskort” fra december 1996. Problemet opstår, når disse rettigheder ikke nævnes i kortholderaftalen. Denne beskyttelse af betaler videreføres med dette lovforslags § 74, mens anvendelsesområdet udvides til også at omfatte andre betalingsinstrumenter end betalingskort. For at undgå uklarhed anbefaler Forbrugerrådet, at det i bemærkningerne til § 48, nr. 2, litra a, anføres, at de rettigheder, som følger af lovforslagets § 74, er at betragte som væsentlige karakteristika for de relevante betalingstjenester og derfor skal beskrives i rammeaftalen.

§ 51, stk. 3 og stk. 6.

Det fremgår af direktivets art. 45, stk. 6, at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser, der er gunstigere for brugere af betalingstjenester end forslaget til § 51, stk. 3, som fastsætter, at der kan opkræves gebyr af brugere, der opsiges en rammeafta-

le inden for 12 måneder fra den er indgået. For at fremme kundemobiliteten og konkurrencen anbefaler Forbrugerrådet, at bestemmelsen ændres således, at der aldrig må opkræves gebyr af brugeren for at opsige en rammeaftale.

Det fastsættes i forslaget til stk. 6, at ved forudbetalte betalingsmidler kan betaleren få udbetalt en eventuel restværdi, hvis krav herom fremsættes inden 1 år efter rammeaftalens ophør, medmindre omkostningerne ved at udbetale restværdien overstiger restværdien. Det er Forbrugerrådets vurdering, at dette stiller betaler i en urimelig situation, fordi denne ikke har tilstrækkelig information til at vurdere, om en eventuel restværdi overstiger omkostningerne ved at udbetale den. Forbrugerrådet foreslår derfor, at betingelsen om, at 'omkostningerne ved at udbetale ikke må overstige restværdien' udgår af stk. 6.

§ 61

Det fremgår af bemærkningerne, at såfremt udbyderen har mistanke om, at der ikke er tale om en uautoriseret transaktion og derfor afviser en hurtig tilbageførsel, vil betaler efter rentelovens regler kunne have krav på renter, hvis det senere viser sig, at der forelå en uautoriseret transaktion. Forbrugerrådet anbefaler, at dette princip bringes i overensstemmelse med princippet i § 74 om, at beløbet under alle omstændigheder tilbageføres straks, indtil det er godtgjort, at der ikke var tale om en uautoriseret transaktion. Betaleren må, som det fremgår af bemærkningerne til § 74, kunne redegøre for baggrunden for indsigtelsen og for eksempel underskrive en tro og love-erklæring.

§ 62

Forbrugerrådet er yderst tilfreds med, at det på baggrund af direktivets art. 61, stk. 3, er muligt at opretholde samtlige hæftelsesregler i § 11 i den hidtil gældende lov om visse betalingsmidler. I den forbindelse anbefaler Forbrugerrådet, at samtlige bestemmelser videreføres for at sikre kontinuitet og forudsigelighed i retspraksis. I det foreliggende forslag til § 62 videreføres § 11, stk. 8, 2. pkt., ikke. Såfremt lovforslagets øvrige bestemmelser overflødiggør denne bestemmelse, bør det i lovforslagets bemærkninger fremgå, hvorledes dette er tilfældet.

§ 74

Forbrugerrådet er yderst tilfreds med, at principperne i pkt. 5 i Forbrugerombudsmandens retningslinjer vedrørende fjernsalg m.v. i betalingssystemer med betalingskort indarbejdes i loven, og at forslaget til § 74 er udformet således, at anvendelsen af e-penge også er omfattet af bestemmelsen. Forbrugerrådet skal dog henlede opmærksomheden på, at bestemmelsen i stk. 4 ikke er en del af disse retningslinjer og udgør en skærpelse af kravene for, at en betaler kan få stoppet eller tilbageført en betalingstransaktion. Da der ikke er noget til hinder for, at udbyderen påberåber sig dansk rets almindelige principper om fortabelse af indsigelser som følge af passivitet eller reglerne om forældelse, finder Forbrugerrådet, at § 74, stk. 4, udgør en unødvendig skærpelse af kravene for at få stoppet eller tilbageført en betalingstransaktion, som derfor bør udgå af lovforslaget.

§ 75

Forslaget til § 75 udnytter ikke muligheden i direktivet for at foreskrive kortere gennemførelsestid for nationale betalingstransaktioner. Det må på den baggrund forventes, at den hidtidige danske praksis, hvor betalingsafviklingen foregår en gang i døgnet om natten, fortsætter. I den forbindelse vil Forbrugerrådet henlede opmærksomheden på, at antallet af daglige betalingsafviklinger har betydning for størrelsen af det rentetab, forbrugerne og de erhvervsdrivende lider i forbindelse med betalingsoverførsler. Forbrugerrådet opfordrer Folketinget til få lavet en analyse af fordele og ulemper ved at foreskrive kortere gennemførelsestid i Danmark og i undersøgelsen inddrage erfaringerne fra eksempelvis Holland og England, der angiveligt har hyppigere betalingsafviklinger end i Danmark.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Afdelingschef

Troels Hauer Holmberg
Økonom